

Przewodnik po uldze B+R

● Chemia, farmacja, inżynieria
materiałowa

ayming.pl →

Spis treści

Wstęp

4 →

Wyzwania i szanse w chemii, farmacji
i inżynierii materiałowej

5 →

Działalność badawczo-rozwojowa a ulga B+R

14 →

Jak skorzystać z ulgi B+R?

20 →

Korzyści z ulgi B+R

30 →

Pozostałe ulgi podatkowe dla
chemii, farmacji i inżynierii materiałowej

31 →

Case Study

33 →

Kontakt

36 →

Wstęp

Przemysł chemiczny, farmaceutyczny i inżynieria materiałowa należą do najbardziej badawczo-rozwojowych sektorów polskiej gospodarki. Produkcja sprzedana przemysłu chemicznego w Polsce sięgnęła 428,7 mld zł, co stanowi 18% produkcji sprzedanej całego przemysłu – sektor tworzy blisko 12,5 tys. firm i ponad 335 tys. miejsc pracy¹. Branża farmaceutyczna jest dziś jednym z motorów wzrostu w tym obszarze: jej produkcja globalna w 2024 r. wyniosła 21,4 mld zł i wzrosła o 45,2% od 2019 r., a cały sektor wygenerował 25,8 mld zł wartości dodanej (0,75% PKB) i 83,6 tys. etatów, przy wydajności pracy niemal dwukrotnie wyższej niż średnia dla przetwórstwa przemysłowego². Sprzyjające otoczenie makroekonomiczne – wzrost PKB Polski o 3,6% w 2025 r.³ – tworzy dobry moment na inwestowanie w nowe technologie: zieloną chemię, biotechnologię, zaawansowane materiały czy sztuczną inteligencję, choć presja regulacyjna (REACH, CBAM, ESG) i kosztowa (ceny energii, konkurencja spoza UE) pozostają realnym wyzwaniem. Warto jednak zaznaczyć, że nakłady krajowe brutto na działalność B+R (GERD) w 2024 r. spadły o 3,1% r/r, do 51,5 mld zł, a wskaźnik intensywności B+R obniżył się do 1,41% PKB (z 1,56% rok wcześniej)⁴ – co pokazuje, że mimo dobrej koniunktury makroekonomicznej, inwestycje w badania i rozwój w Polsce wymagają dodatkowego wsparcia, takiego jak ulga B+R. Niniejszy e-book to praktyczny przewodnik po uldze B+R dla podmiotów z sektora chemicznego, farmaceutycznego i inżynierii materiałowej.

[1] <https://pipc.org.pl/spotkanie-ministra-finansow-i-gospodarki-z-przedstawicielami-pipc-i-przemyslu-chemicznego-w-polsce/> , 2026.08.24

[2] https://producencilekow.pl/wp-content/uploads/2025/10/Raport_PZPPF_09-2025_WEB.pdf , 2026.08.24

[3] <https://bank.pl/pkb-wzroslo-o-36-w-calym-2025-roku-wstepne-dane-gus/> , 2026.08.24

[4] <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/nauka-i-technika-spoleczenstwo-informacyjne/nauka-i-technika/dzialalnosc-badawcza-i-rozwojowa-w-polsce-w-2024-r-8,14.html> , 2026.08.24

Wyzwania i szanse

Wyzwania

Presja kosztowa i słaba koniunktura w przemyśle chemicznym.

Skalę kryzysu strukturalnego dobrze ilustrują dane unijne: w latach 2022–2025 europejski sektor chemiczny ogłosił zamknięcie około 37 milionów ton mocy produkcyjnych, co odpowiada niemal 9% całkowitych zdolności produkcyjnych branży⁵ – w tym czasie Chiny zbudowały pozycję globalnego lidera branży, osiągając blisko 45% udziału w światowym rynku chemii. Jak podkreśla Polska Izba Przemysłu Chemicznego⁶, branża wciąż mierzy się z napływem tańszych towarów z Chin i Turcji oraz kosztowym wdrażaniem rewizji REACH, systemu ETS2 i pakietu Clean Industrial Deal. Skalę problemu potęguje rosnący deficyt handlowy sektora, który w 2024 r. przekroczył 14 mld EUR – drugi najwyższy wynik w całej UE po Włoszech⁷. W tym kontekście własne prace badawczo-rozwojowe nad efektywnością energetyczną i nowymi procesami produkcyjnymi stają się nie tylko źródłem innowacji, ale wręcz warunkiem utrzymania konkurencyjności.

Presja cenowa i regulacyjna w farmacji.

Ceny leków generycznych w Polsce są o ok. 35% niższe od średniej europejskiej, a mimo że co drugi refundowany lek pochodzi od krajowego producenta, jego udział w wartości rynku spadł już do ok. 30–33% (z 35,3% w 2021 r.) i wynosi zaledwie 14% w segmencie leków OTC⁸. Ograniczona rentowność utrudnia inwestycje w nowe moce i procesy produkcyjne, co czyni ulgę B+R istotnym narzędziem odzyskiwania części poniesionych kosztów rozwojowych. Polski Związek Pracodawców Przemysłu Farmaceutycznego wskazuje, że krajowa produkcja leków wymaga dziś bezpiecznej strategii i realnego wsparcia – bez niego dalszy spadek udziału polskich producentów w rynku może pogłębić zależność kraju od importu substancji czynnych⁸.

[5] <https://pipc.org.pl/wp-content/uploads/2026/06/Polska-Chemia-2.2026-online.pdf> , 2026.08.24

[6] <https://wgospodarce.pl/informacje/154092-tomasz-zielinski-kolejny-trudny-rok-polskiej-chemii> , 2026.08.24

[7] <https://www.trade.gov.pl/wiedza/polski-sektor-chemiczny-eksport-napedza-rozwoj/> , 2026.08.24

[8] <https://www.medexpress.pl/en/drugs-medical-technology/production-leak-in-poland-needs-a-safe-strategy-and-pellucid/> , 2026.08.24

Deficyt kadr inżynierskich i technicznych.

Według Komisji Europejskiej niemal 80% małych i średnich firm w UE ma trudności ze znalezieniem pracowników o odpowiednich kwalifikacjach technicznych (STEM)⁹, a w Polsce kierunku STEM wybiera zaledwie 21,2% studentów, wobec średniej unijnej 26,9%¹⁰. Na krajowej liście zawodów deficytowych regularnie pojawiają się inżynierowie przemysłu i produkcji oraz specjaliści utrzymania ruchu, co w połączeniu z pogłębiającym się niżem demograficznym (populacja Polski spadła w 2025 r. o 157 tys. osób¹¹) ogranicza tempo wdrażania innowacji materiałowych.

Zależność surowcowa i skutki regulacji granicznych.

Cła UE na nawozy z Rosji i Białorusi, obowiązujące od lipca 2025 r., docelowo wzrosną nawet do 315–430 EUR/t do 2028 r.¹² W całym 2025 r. import nawozów z Rosji do Polski osiągnął rekordowe 1,8 mln ton, jednak po pełnym wdrożeniu unijnego mechanizmu CBAM od 1 stycznia 2026 r. import z krajów trzecich w samym styczniu spadł do zaledwie 11,4 tys. ton (rok wcześniej było to ponad 255 tys. ton)¹³. Pokazuje to, jak szybko regulacje graniczne mogą wymuszać poszukiwanie alternatywnych, często własnych, technologicznych rozwiązań surowcowych.

[9] <https://nbi.com.pl/wydarzenia/nowa-mapa-kariery-stem-jakich-kompetencji-potrzebuje-dzis-europa/> , 2026.08.24

[10] <https://op.europa.eu/webpub/eac/education-and-training-monitor/en/country-reports/poland.html> , 2026.08.24

[11] <https://wawa.info/arttykul/gus-pokazal-liczby-n2215908> , 2026.08.24

[12] <https://pipc.org.pl/wazna-decyzja-komisji-europejskiej-o-podniesieniu-cel-na-rosyjskie-i-bialoruskie-nawozy/> , 2026.08.24

[13] <https://www.agrofakt.pl/cbam-i-cla-ograniczily-import-nawozow-2026-po-rekordach-2025-gwaltowny-spadek/> , 2026.08.24

Szanse i perspektywy rozwoju

Wysoki wzrost gospodarczy i inwestycje jako fundament ekspansji.

Prognozy wzrostu PKB Polski na 2026 r. mieszczą się w przedziale 3,4–4,0%, a dynamika inwestycji ma być jedną z najwyższych w Unii Europejskiej – nawet 6,9% w 2026 r.^[14] To sprzyjające otoczenie makroekonomiczne zwiększa apetyt firm chemicznych na inwestycje w nowe moce produkcyjne i procesy technologiczne. Wzrost gospodarczy wyraźnie przyspieszył w końcówce 2025 r. – w IV kwartale PKB zwiększył się o 4,0% r/r, a nakłady brutto na środki trwałe wzrosły o 4,2%^[15]. Taka dynamika inwestycyjna tworzy realną przestrzeń do modernizacji instalacji produkcyjnych i uruchamiania nowych linii technologicznych w chemii, farmacji i inżynierii materiałowej.

Rozwój badań klinicznych i rosnące wsparcie publiczne.

Polski rynek komercyjnych badań klinicznych wygenerował w 2024 r. niemal 2,2 mld USD wartości dodanej, a dostęp do nowoczesnych terapii dzięki nim uzyskało ponad 26,8 tys. pacjentów – Polska awansowała na 9. miejsce w światowym rankingu^[16]. Rośnie też finansowanie krajowe: w konkursie Agencji Badań Medycznych na niekomercyjne badania kliniczne złożono 63 wnioski o wartości ponad 1,34 mld zł, z czego do finansowania zarekomendowano projekty za 180 mln zł^[17]. Cały sektor badań klinicznych generuje w Polsce już ok. 9 tys. miejsc pracy^[16], obejmujących zarówno personel medyczny, jak i specjalistów odpowiedzialnych za zarządzanie i monitorowanie projektów. Warto jednak pamiętać, że udział Polski w globalnym rynku badań klinicznych utrzymuje się na stabilnym poziomie od 2022 r., co pokazuje, że dalszy wzrost pozycji kraju będzie wymagał kolejnych inwestycji – w tym również w prace rozwojowe.

[14] <https://www.kpo.gov.pl/strony/aktualnosci/komentarz-do-prognoz-komisji-europejskiej-spring-forecast-2026/> , 2026.08.24

[15] <https://bank.pl/pkb-wzroslo-o-36-w-calym-2025-roku-wstepne-dane-gus/> , 2026.08.24

[16] https://www.infarma.pl/assets/files/2025/REPORT-ICT_PL-PL_22-8.pdf , 2026.08.24

[17] <https://cowzdrowiu.pl/aktualnosci/post/abm-rozstrzygnela-konkurs-180-mln-zl-na-badania-kliniczne> , 2026.08.24

AI i cyfryzacja jako przyspieszenie prac badawczo-rozwojowych.

Rentosertib – pierwsza cząsteczka zaprojektowana w całości przez system sztucznej inteligencji, która trafiła do badań klinicznych – powstała w zaledwie 18 miesięcy, podczas gdy tradycyjny proces projektowania leku trwa nawet 10 lat¹⁸. W Polsce aż 62% spośród 146 przebadanych startupów medycznych stawia dziś na rozwiązania AI/machine learning¹⁹, co pokazuje skalę cyfrowej transformacji sektora.

Zielona transformacja i finansowanie rozwoju biotechnologii.

Unijny program STEP przewiduje 901 mln euro (3,8 mld zł) na rozwój biotechnologii i bezpieczeństwo lekowe w Polsce do 2027 r.²⁰ Coraz większe znaczenie mają też terapie zaawansowane – w sierpniu 2025 r. na Uniwersytecie Medycznym we Wrocławiu podano pierwszą w Polsce w pełni akademicką terapię CAR-T, wytworzoną nawet 3-krotnie taniej i 2-krotnie szybciej niż komercyjnie dostępne odpowiedniki²¹. To przykłady, jak własne prace badawczo-rozwojowe mogą realnie obniżyć koszty i zwiększać dostępność nowoczesnego leczenia.

[18] <https://kobieta.rp.pl/wywiad/art43049891-zaczyna-sie-nowa-era-w-produkcji-lekow-ai-zmniejsza-liczbe-slepych-uliczek>, 2026.08.24

[19] <https://www.trade.gov.pl/aktualnosci/transformatcja-polskiego-sektora-medtech-i-farmacji-w-erze-ai/>, 2026.08.24

[20] <https://www.rynekzdrowia.pl/Farmacja/Ile-kosztuje-budowa-fabryki-lekow-Produkcja-API-to-koszt-ok-1-mld-zl-gotowych-lekow-ok-400-mln-zl,268151,6.html>, 2026.08.24

[21] <https://abm.gov.pl/pl/aktualnosci/3276,Pierwsze-w-Polsce-akademickie-CAR-T-podane-pacjentowi-przelom-w-lczeniu-nowotwo.html>, 2026.08.24

Nowe technologie - przyszłość branży chemicznej, farmaceutycznej i inżynierii materiałowej oraz źródło potencjalnych ulg

W chemii, farmacji i inżynierii materiałowej nowe technologie nie są już dodatkiem do produkcji, ale jednym z głównych narzędzi poprawy jakości, efektywności procesów i konkurencyjności. Co więcej mogą w określonych warunkach stanowić element działalności badawczo-rozwojowej, kwalifikujący się do ulgi B+R.

Aby jednak wdrożenie nowej technologii mogło być objęte ulgą badawczo-rozwojową, kluczowe jest, by towarzyszyły mu działania twórcze i eksperymentalne, prowadzone w celu rozwiązania konkretnego problemu technicznego lub opracowania ulepszanego procesu. Poniżej przyjrzymy się technologiom, które zmieniają oblicze tych sektorów oraz odpowiednio zarządzane mogą stanowić podstawę do oszczędności podatkowych i zwiększenia innowacyjności przedsiębiorstwa.

Chcesz wiedzieć więcej?

Sprawdź pełną wersję Przewodnika!

POBIERZ →

